

Northern Albanian Dialect

**Albanian transcript:**

1: Me një fjalë, arsimit, shëndetësia dhe komunikacioni, flasin transporti në masë kanë qënë tre nga arritjet kryesore të sistemit monopartiak.

2: Arsimit, thashë me mbërritjen e fitores (se hapjes) së universitetit, me hapjen e universitetit në '57-tën. Ishte një fjalë gojë. Vertet të tjerët në Europë apo në vende të ndryshme mund të këtu disa vjet më përpara, por për në ishte për analfabetizmit, për malaries, për tuberkulozit, me ba edhe universitet ishte gjë e madhe. Pothuej, mendohesh si e paarritshme, por u ba. Puna ban çdo gjë, me punë ban çdo gjë njeriu.

1: Nqs fokusohemi tek tranzicioni mes periudhës së sistemit njëpartiak dhe atij pluralist. Cfare mendoni ju se janë shkaqet për këtë ndryshim dhe çfare ka sjelle, çfare ka ofruar ky ndryshim për Shqipërinë, dhe shqiptarët?

2: Tashti, gjatë asaj periudhe, thashë, u bënë ndertime të mëdha. Thashë me universitetin, me hekurudhat, që janë shumë të rëndësishme. Por u bënë edhe gabime tepër fatale. Si, ishte kolektivizimi masiv, i ngjashëm me kolektivizimin e kohës së Stalinit që u kolektivizuan edhe pulat, edhe pulat në kotec, edhe çdo gjë. Pra u ba një ekstrem, u aplikue në ekstrem çështja e kolektivizimit. Keshtu që ajo nuk sollti ma dobi. Perkundrazi gjerëntë gjithënjë e konte nga mbrapa, si gaforrija. Shtyn përpara, por ec mbrapa. Keshtu që kjo që gabimi ma i madh që shkaktoi atë pakënaqësinë e përgjithshme. Kjo është përzierje mandej me të tjerat, ka pasë ma siguri, ma qetësi, ma punë. Ka pasë punë në të gjithë vendin. Elektrifikimi i vendit sollti punësimin e mijera e mijera njerëzve. Punësimi ishte i përgjithshëm. Bile bile qehesh, mos me hy në punë ose mos me punë si punë parazitë ose shpallësh parazit që denohesh edhe me ligj. Kurse sot nuk ke ku me punë. S'ka. Kjo nuk është që me lavdëruata e me shaka, por këta (shteti tani) nuk e kanë vënë atë ujë në zjarr për me punë njerëzit. Edhe puna është kryesorja. Për edukimin, për ... Arsimit, ka pasë një rritje tepër të theksueme. Në organizim, në disiplinë. Dhe sot është ba çështja e shkollave çështje biznesi. Kush mund të fusë parë në xhëp ma shumë. Nuk hapen shkolla të reja por merremtohen shkolla. E nuk merremtohen ato pjesë që duan punë në shkollë. Por merremtojnë fasadat e shkollës, i lyejnë, me një bojë ose i ndërrojnë penxheret. Shpenzimet janë sa me ba shkollën e re. Keshtu që është kthye në një mëjetë biznesi, në një mëjetë me fituë disa njerëz të pandërgjegjshëm, ose që janë gati edhe në qeveri. Keshtu.

**English translation:**

1: Basically, education, health system and communication, I am talking about mass transportation, have been three of the biggest achievements of the one party system.

2: The first University was opened in 1957. It was true that in Europe they had built universities many hundred years before, but in Albania it didn't happen because of little knowledge, malaria and tuberculosis. To have this university was a big deal. It seemed unbelievable at first, but then they finally built it. Hard work gets you anywhere.

1: Let's focus on the transition from the one party system to pluralism. What do you think are the causes of this difference, and what change did it bring to Albania and the Albanians?

2: During that period a lot of construction was going on. This goes for the railroads and universities, among the most important ones. But fatal mistakes were also made. The Stalin model was being followed. Everything was a mass assembly just like chickens were kept together in the same chicken coop. The assemblage issue was taken at an extreme. It did not bring anything good. At the contrary it would hold them back, like a lobster. It pushes in the front but it moves back. It is this big mistake that brought general dissatisfaction. But this was mixed with other things. There was more security, peace and more work. There was work everywhere. Electric energy brought about the hiring of millions and millions of people. Hiring was common. If you didn't work, you were considered to be a parasite and you could be punished for it by the law. But today you have nowhere to work. There aren't any jobs. The government now does not really care to find jobs for the people. Having a job is the most important thing. For the education, for ... education has seen a significant decrease in organization and discipline. Today schools are being turned into issues of business. Who can get the most money in their pockets ... they don't open new schools; instead they try to fix old schools. But they don't fix the important parts of these schools. All they do is change the windows or paint. They want to save the money for something else. They have turned it into a business where some irresponsible people get the money. These people are usually part of the government.

**About CultureTalk:** CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use everyday. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2003-2009 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated